

Könyvészeti munkámból az első ív correcturáját mind hijában várom. — Mi lehet az akadály, képzelnem sem tudom. Kérlek, nézz utána a dolognak. Ohajtanám, hogy e munka őszre megjelenhetnék. Kilencz hónapja, hogy a kéziratot a nyomdába letettem, s még csak az első betű sem született meg belőle.

A tört. társulat vidéki gyűlése alkalmával felmegyek Pestre (hihetőleg augusztusban); akkorra ohajtanám, hogy a munkának legalább fele ki lenne szedve.

Isten minden jóval áldjon meg!

igaz barátod  
Szabó Károly mk.

27.

*Kolozsvár 1877. máj. 30.*

Kedves barátom!

Sok dolgom miatt eddig elfelejtkeztem a gr. Teleki Domokos munkája ügyében egy pár sort írni.

Egy pár héttel ezelőtt Gálfi Sándor, a grófi család praefectusa, arra kért, írjak neked, hogy küldess Gernyeszegre a grófnénak 20 példányt, hogy a rokonoknak elajándékozza. Az egész kiállítási költséget a grófné fizette; ez a kívánsága nagyon is méltányos. Azt hiszem ezóta meg is történt az elküldés; ha a grófné példányokat nem kapott volna, légy szíves minél előbb küldetni.

Továbbá a grófné kívánja, hogy a pesti és kolozsvári lapok szerkesztői kapjanak példányokat, hogy a munkát ismertessék. Ez magának az írói segélyegyletnek is érdekében áll. Szilágyi Sándor tegnapi leveléből látom, hogy ő mint a Századok szerkesztője még példányt nem kapott. Pedig ő ingyen hirdetné a nagyon is olvasott Századokban. Légy olyan jó, tésd meg az intézkedéseket, különben a sajtó tudomást sem vesz a könyvről. Az *Ébredés* szerkesztője a grófnétől kérte el saját példányát s írt valamit lapjában róla, de a mint hallom (nem olvastam) a néhai gróf szellemét félre értve.

Munkám nyomtatásának megkezdését minden nap várom. Miért halad . . . nem tudhatom.

Az egyházkerületi közgyűlés alatt igen sok dolgom van; e néhány sort is alig érkezem írni.

Isten megáldjon!

régi barátod  
Szabó Károly mk.

Közli: VÉRTESY JENŐ.

### HÁROM ISMERETLEN SÁROSPATAKI ISKOLAI VÍGJÁTÉK.

A sárospataki prot. iskolai drámák közül eddig csupán csak öt volt ismeretes. Hármat<sup>1</sup> Bernáth Lajos adott ki *Prot. iskoladrámák* című, 1903-ban Budapesten megjelent kötetében; egyet<sup>2</sup> Szilády

<sup>1</sup> *Szathmári Paks Sámuel*: Phaedrának szomorú története. 1772—3. — Pandorának históriája. 1773—4. — *Ákáb István*: Eneás és Didó. 1784.

<sup>2</sup> *Láczai József*: Lapsus protoplastae 1788.

Áron e folyóirat 1905-iki ; egyet<sup>1</sup> pedig Molnár János szintén e folyóirat 1909-iki évfolyamában. Ezek számát ez alkalommal hárommal fogom szaporítani. Mindháromat a sárospataki főiskolai énekkar 1911-ben általam fölfedezett eddig ismert legrégebb, 1787—1792-ből való Szkárosy-féle kótatárában (Melodiarium)<sup>2</sup> találtam. Mindegyik darab vígjáték. Az első: *Lusus de 8 partibus orationis*, a 8r. alakú kötet 194—200 ; a második: *Lusus scholasticus pro capessendo cursu scholastico*, a 410—422 ; a harmadik pedig: *Lusus ad alliciendos Musas futuros*, a 426—433. lapjain található. Az első célja a latin nyelv megkedveltetése az ifjúsággal s igazolása annak, hogy e nyelvnél nincs kellemesebb, s hogy ennél se a német, se más nyelv nem becsesebb. A másodikat az új tanév kezdetén adták elő. Célja: meggyőzni a szüléket arról, hogy gyermekeiket már idejekorán iskolába kell járatni, hogy ott a jó tanítók kegyességre és jó erkölcsökre tanítsák őket. A harmadik szintén a szülékhez szól. Célja, lényegében, azonos a másodikkal. Azt igyekszik ugyanis bebizonyítani, hogy nincs szebb dolog, mint a gyermeket iskolába járatni már gyenge korában. Buzdít a gyermekek iskoláztatására. Egy iskolába járni szerető, szorgalmas gyermek képében példát is mutat erre a szerző.

A vígjátékbeli elemet mindhárom darabban egy álarczos bohóc (Larvatus) képviseli, akinek az a szerepe, hivatása, hogy mondókáival, közbeszólásaival mosolyra derítse, vagy kaczajra fakaszsa a hallgatóságot. Szerepében, a 2-ik és 3-ik színjátékban, illetlen, sőt trágár szavai is vannak. A 2-ik darabban a bohóc mellett cigány is szerepel (Zingara), akinek szerepeltetése abban a korban, amelyből e darabok valók, még ritka.

Mindhárom darabból visszatükröződik szerzőiknek a népieségre való törekvésük.

Mindhárom vígjáték egy és ugyanazon kéz írása, t. i. a Melodiarium első tulajdonosáé: a Szkárosy Istváné, a ki 1785. febr. 3-án subscribált (Steph. Szkárosi. — R.-Almás. — Filius Magistri mpr.) a sárospataki főiskolában. Azonban Szkárosy csak a leíró s nem a szerző is egyszersmind. Szkárosy 1787—1792-ig volt az énekkar tagja s e darabokat ez idő alatt írta le.

A 2-ik és 3-ik darab szerkezetéből, szereplőiből, céljából azt következtetnem, hogy a kettőnek szerzője egy és ugyanaz az író. Az 1-ső valamely más író munkája.

Figyelemreméltó jelenség, hogy az eddig ismert sárospataki iskolai drámák szerzői (Szathmari Paksi Sámuel,<sup>3</sup> Ákáb István,<sup>4</sup>

<sup>1</sup> *Garas István*: Embert utáló Timon. 1786. Átdolgozta *Édes Gergely*.

<sup>2</sup> Ezt a Melodiariumot zenei szempontból *Kacsóh Pongrácz* ismertette a Magyar Figyelő 1911. (I. évf.) 17. és 19. számaiban »A pataki énekes-codex« címmel. Dallamai, *Hodossy Béla* megfejtésében, megjelentek az Ethnographia 1913. 5., 6. füzetében.

<sup>3</sup> 1771—1773-ban a *poéták* osztályának publicus praeceptor.

<sup>4</sup> 1783—1784-ben a *poéták* osztályának publicus praeceptor. 1785 első felében pedig a logicusoké.

Garas István,<sup>1</sup> Lácza József<sup>2</sup>) *kivétel nélkül a poéták osztályának publicus praeceptorai*, a miből egészen jogosan lehet azt következtetni, hogy az említett osztály tanítóinak épúgy kötelességükké volt téve az iskolai drámák írása, mint a főiskolai énekkar elnökének az alkalmi énekek szövegéről való gondoskodás. Ezeket figyelembe véve, minden valószínűség a mellett szól, hogy az alábbi három, eddig ismeretlen színjáték szerzői is a poéták osztályának praeceptorai voltak, és pedig az 1787—1792. évekből. Talán éppen Garas, Ákáb, vagy Lácza. A darabok hű másolatban így következnek:

## I.

## Lusus de 8. partibus Orationis.

*Prologus.* Egy kis tsendességet instállok töletek  
 Uraim! adjátok parolás kezetek  
 Mig a' Deák nyelvet vennénk a' Mustrára  
 Hogy miként tapodtunk köszvényes nyakára  
 Le festyűk melly kevés volt ez eleinte  
 Mig nem a' Furia közzé tömjént hinte  
 De osztán lett annyi apró ága buga  
 Hogy Bucefalus-is tám annyit nem ruga.  
*Larvatus.* Ha én Király vonám, túrós béles enném  
 Jó Tokai kávé mellett meg innám  
 A'mint hallok ezek a' Diák Királyok  
 Mér nem raktok tojást kötteni alájok  
 Egy kitsit Deákul én is talám tudok  
 De ne gondollyátok épen hogy hazudok  
 Est mihi pariter eqvus, erat colorem scitui  
 Inclytus Vice Comitatus parpa, [paripa?] qui mihi  
 illum inseruit dabo ipsi spendito  
 Tsak azt bánom német instructorom hogy vót  
 Hogy ette volna meg az idétlen tsikót  
*Furia.* Felséges Királyok engedelmet kérek  
 Hogy palotátokba illy bátran bé térek  
*Nomen.* Hozott a' szerentse ha igaz magyar vagy  
 Külömben ha szemed<sup>3</sup> nézzük, van elég nagy  
*Furia.* Az én Atyám igaz magyar születés vót  
 Mellyet meg bizonyitt a Duna mellett Solt  
*Nomen.* Hát édes barátom mi újságot hozol  
 Ha bárány kép alatt farkast nem hordozol  
*Furia.* Nem illenék ez egy Magyar Gavallérhoz  
 Nem fér a' színesség a' magyar gallérhoz  
 Én hogy az igazat adjam tudtotokra  
 Nem terjeszkedem ki sok féle dolgokra  
 Hanem az igazat igazán ki mondom  
 El vonván a' költött rosz hírektől gondom:  
 Én Eliziumban jártam mostanába  
 A' hol ez a' betses hír foly divattyába  
 Hogy a' Deák nyelvnel nints kellemetesebb  
 Se Német se más nyelv ennél nem nemesebb

<sup>1</sup> 1785—86-ban (első félév) a *poéták*, 1786-ban II-ik és 1787-ben I-ső felében a rhetorok osztályában tanít.

<sup>2</sup> 1787—1788-ban a *poéták* osztályának publ. praeceptor.

<sup>3</sup> E szó helyén előbb *bajszod* volt.

Mellynek hogy végire járjak valójában  
 Ném akartam lenni rest ezen munkában  
 Úgy igazgatának pediglen engemet  
 Hogy Felségeteknél el-érem végemet  
 Hadd legyenek hát méltó azon gratiára  
 Hogy Deák szót hallyak fülem hallattára  
 És tudjam meg hogy mi teszi azt betsessé  
 Az Eliziumi völgyön is híressé <sup>1</sup>  
*Lar.* Az Eliziumi szín láttzik képeden  
 De vagy is Ördög vagy, vagy az ül szemeden  
*N.* Nos sumus Latinae Lingvae tamquam fomes  
 Nomen Verbum atque Particula Comes  
 Nobis debet Solum suam Originem  
 Haec Lingva, ex nobis haurit sanguinem  
 Atque ego Nomen Musas declinare  
 Per genus movere atque comparare  
 Doceo, jaciant ut sic fundamenta  
 In hac lingva, atque sciant rudimenta.  
 A'mellyet így adok teneked eszedre  
 Ha még a' Deák szó nintsen értésedre :  
 Mi Nomen és Verbum a' Particulával  
 Bírunk ama híres Deák nyelv ponttpával  
 — Egyedül mi tőlünk véssen eredetet  
 Egyedül mi bennünk talál végezetet  
 És én a' Musákat Declinatio  
 A' Motióra és Comparatióra  
 Tanítom, mellyekbe ha sarkok megvetik  
 Bóldogulásokat könnyen reménylhetik.  
*Verb.* Conjugationem ego Musis trado  
 Per Tempora Modos et Personas vado  
 Actiones atque Passiones rado  
 Hominum, et saepe in neutra cado  
 Én az embereknek cselekedeteket  
 Külömb külömb féle sok szenyvedéseket  
 Azoknak módjokat rendes idejeket  
 Tanítom, oktassam hogy a 'gyermekeket  
*Particula.* Quae Nomen et Verbum pandunt simpliciter  
 Ea ego reddo cum licet svaviter  
 Aut augendo, aut minuendo  
 Aut ubi patet defectus supplendo.  
 A'miket a' Nomen 's Verbum magánosan  
 Ad elől, azokat ha szükség tsinosan  
 Vagy kissébbé tévén, én ki pallérozom  
 Vagy nagyobbá, vagy ha hijjános tóldozom  
*Furia.* Szív tsiklandoztató a' Deák nyelvetek  
 Szép dolgok körül jár kötelességetek  
 Úgy hogy hamarjába nem tudom mondani  
 Mellyiteket lehet nagyobbra tartani  
 De tsak ugyan még is én úgy judicálok  
 Hogy Felségedbe leg több virtust találok  
*V.* Lódully bárány bőrbé bút ördög előlem  
 Mindjárt kontzrul kontzra vagdaltatol tőlem  
 Hát te vagy é Nomen én nállam az elsőbb  
 Te vagy é a' Deák beszédbe a' felsőbb  
 Nesze az elsőség hasznát veszed ennek  
 A' te belőled ki vágott Pronomennek.

E szó helyett előbb *kedvesség* volt írva.

- N. Tsak hogy egy vágással nyakamra nem hágtál  
 Ha te én belőlem már Pronoment vágtaal  
 Itt vagyon a' költsön fogat fogért vegyél  
 Pärticipium ez hogy magad ne legyél  
*Fraj.* [=Fräulein.] Kintsem kis aszszonykám láttam egy ujságot  
 A' midőn a' kerbe kötőznék virágot  
*Dom.* [=Domina.] Mond el tsak szaporán hadd hallom mi lehet  
*Fraj.* Két vitéz királyok egy másba kapának  
 'S a' midőn ott nézném úgy őszve tsapának  
 Hogy egy másból olyan darab húst vágának  
 Hogy két Tótnak elég lenne vatsorának  
*D.* Vallyon lehetne é még valamit látni  
*Fraj.* Ha úgy tettik gyerünk vissza még a' kerbe  
*D.* De engedj tsak frissen hívd el a' Hajdút is  
*Fraj.* János a' kis aszszony hivattya kelmedet  
*Hajdu.* Tessék parantsolni a' kis aszszonykának  
*D.* A' virágos kerbe kísérj ki bennünket  
 Hogy valami veszély ne érje fejünket  
*Hajdu.* Szívesen tselekszem parantsolatyára  
 Kész vagyok mindenkor oltalmazására  
*D.* Gyerünk hát, te pedig szolgáló itthon légy  
 Lássál a' konyhához a' tűzhöz vizet tégy  
*Anc.* [=Ancilla.] Értem kis aszszonykám kötelességemet  
 Véghez viszem, hogy bú ne érje fejemet  
*Fraj.* Jaj még is ott vagynak és most is tivódnak  
*D.* Hadd nézem. juj juj juj ugyan min kotzódnak.  
*Part.* Ugyan mért nem tudtok magatok rangjával  
 Meg elégedni mint kell annak módjával  
 Egy máshoz mért vagytok olly pujka méreggel  
*Larv.* (Hát a' hideg őszve fér é a' meleggel)  
 A' matska álmokba meg kartzolta reggel.<sup>1</sup>  
*Part.* A' bolond beszédet lám én fel se veszem  
 Jobb addig ha alszom halgatok vagy eszem  
*V.* Tsak olyan ötödik kerekske ökeme  
 Még is miként fel nyílt ellenünk a' szeme  
 Minket akar mint fő inteni dorgálni  
 Holott nálunk nélkül nem lehet használni  
 Üssük ki a' piszkot a' pisze orrábul  
 Fijtsük forgassuk ki minden kis rántzából  
 Hogy többé ne légyen emlékezete is  
 Veszszen el magával együtt a' neve is  
 Ne neked e' tsapás Adverbium lészen  
 A' melly többé rajtad segitést nem tészen  
*N.* Itt a' második is e' Coniunctio lesz  
 Még tsak a' Deák nyelv örökre el nem vesz  
*V.* Itt a' harmadik is e' praepositio  
*Larv.* Nints jobb bor kortsoja egy egy mint a' dió  
*N.* Ez a' leg utolsó már Interjectio  
 Ezen végeződjön az insurrectio  
*Larv.* Ha ha ha ha! nintsen többé particula!  
 A' kinek hasa fáj kell annak pilula  
 Nekem a' hasam fáj pilulára valót  
 Adjatok hát, nektek hogy kívánhassak jót

<sup>1</sup> *Larvatus* e két sora helyén eredetileg e sor állott:  
 Azért hogy az ágyból ma köttek fel s . . . l; [ezt azután így igazították:  
 Mert a hideg együtt nem fér a' meleggel [utolsó alakja lett aztán a  
 fenti két sor].

*Epilog.* Láttjátok Uraim! hogy a' Deák szónak

Volt tsak három része, de miként a' hónap

Mikor a' földre száll a' téli napokba

Láttzik a' formája apró darabokba :

A' viadal után el oszlott 8 részre

Igy a' Deák nyelv is még pedig egészre

Hát még a' 8 résznek mennyi rintze rántza

De ez már az egész seregnek a' tántza.

Finis

[Sárospataki főiskolai kótatár. 1787—92-ből. 194—200. lap.]

## II.

### Lusus Scholasticus pro capessendo cursu scholastico.

#### 1<sup>o</sup>. *Praecursor.*

Jó napot ez Háznak 's valakik ez Házra vigyáznak

Adjon Halbikter a' bajuszos Jupiter.

\* \* \*

Én vagyok Pallásnak a' Kengyel futója

Minerva Istennek leg jobb szószólója

A' ki azt akarom adni tudtotokra

Ha nem lennék véle boszszantásotokra

Hogy akarja Pallas Saturnus szájától

Mindent meg-emésztő éhel holt hasától

Meg-tartani kedves Músa gyermekeit

Két tsetsén fel nevelt gyenge kisdedeit.

De hogy ezt egészen által érthessétek

Avagy tsak bővebben eszre vehessétek

Mindjárt jön utánam egy vén öreg atya

A'ki a' fiait puttonba hordattya

A szolgálójával a' Pallás házába

A' bõltesség tejét adó oskolába.

A'kit egynehány szép Nymfák is kísérnek.

Ha hát házatokhoz majd ezek el érnek

Fogadjátok őket mindnyájan szívesen

Él se botsássátok tőletek üressen

Nekem pedig a' Mars a' szomszédba vagyom

Kívánom veletek az Isten maradjon.

#### 2<sup>o</sup>. *Larvatus in itinere.*

Ki a' Legény kis Várdába

Had nézek szeme gombjába

Igaz magyar fitzko vagyok reám ugy nézzetek

Familiam nemzetemre bár<sup>1</sup> figyelmezzetek

Bizonyos Apám volt kiról anyám így szolt

Aratáskor a' jég alatt meg-holt.

Eszem iszom Vármegyéből származtak eleim

A kortsmákon bizonyittyák adós leveleim

Apám akár hol járt a' vízbe nem tett kárt

Evett ivott sok kínálást nem várt

Melly törsöknek hogy én vagyok egy jó igaz ága

Bizonyittyá száraz torkom gyakor' szomjusága

Ihatnám mindenkor reggel és éjjélkor

Tsak kaphassam mindenkor jó a' bor

Édes anyám előtt lettem e' világra

Mindég fájt a' hasam a' katonaságra

<sup>1</sup> E szó helyett előbb *úgy* volt írva.

De már most el értem vagyok egy Gavallér  
 Egyik sebembe-is másba-is husz tallér  
 A'ki még nem látott nézzen a' szemembe  
 Hogyha rajtam nem kap bujjon a' s . . . . be  
 Hopp hopp hopp hajja hess, be hegyes mint a kis lipám  
 k . . . . ja.  
 Haj rósám Susikám kellemetes Musikám  
 Be szépen mosolyog fogom a' tsetsit ugyan lógg.  
*in Domo.*

Isten gyo nap szép aszszonykám  
 Nyalom a' száz galambotskám  
 Be régen keresek ilyen tsinos házat  
 Még nints észteje tám hogy kapott mázat  
 Már itt pihentetem Músa seregemet  
 A'kik mint Hadnagyot követnek engemet  
 Ugyé bizony barna bajszos legény vagyok

3<sup>o</sup>. *Zingara.*

Ollyan barna a' bajszod mint a' tavasz buza szíp piros. Urfi  
 egy kis buza viaszkot adník rá ha szükség vulna.

*Larvatus.*

Hát te farahó fajtája hol vetted magadat  
 Hóhér seprűzze meg a' füstös jukadat  
 Ugye galambotskám nem kell ennek suartz  
 Mert suvitzk nélkül is es ist riktig sén svartz  
 Németül is tudtam már én egy keveset  
 De már a' német szón rajta van az eset  
 Nekem sem kell többé a' lántz teregette  
 Egye meg a medve azt a' ki szerzette  
 Magyar vagyok magyar nyelvet-is szeretek  
 De már Deákul-is egy két szót tehetek  
 Sing. Nom. Haec puella ez a' lágy párna  
 Genit. hujus puellae be szeretnék fekünni mellé  
 Hát még majd ha többet tanúlok. dejszen eleget tudnak már  
 ezek a' másák mert ma faunusok is van. kezdjétek tsak el  
 mit tudtok.

4<sup>o</sup>. *Introitus Musarum.*

Meg pendittyük tinéktek hárfánkat  
 Meg zendittyük musikánkat  
 A' mellyel virtusunkat mutattyuk  
 Szivességtek tapogattyuk  
 Légyen azért kedves kérünk itt lételünk  
 Míg egyet kettőt felelünk.  
*Larvatus.* Ejnye parantsolták többet tudtok nállam  
 De azért nem kopik még ám fel az állam  
 Mert arany bányára az a' személy talál  
 A' ki Tserepsi Urfi-val vele hál. ez az én nevem.  
 Meg tévett Húgom aszszony mikor ötözött a' buffannyát  
 előre kötötte. De a'mint látom fázik a lába ugorjunk  
 majd meg-melegszik.

5<sup>o</sup>. *Deiopeja.* Mi vagyunk a' Pallás nevendék plántái  
 A' Minerva Isten aszszonynak Nymfái  
 Az Apolló kedves szerelmes Musái  
 Az oskola ki nyilt szép piros rósái  
 A' mi leg-főbb tzélunk az hogy a' számunkat  
 Szaporítsuk, 's fogyni ne hagyuk magunkat

Félbe ne szakassuk szép virágzásunkat  
 Folytassuk tovább is tanítatásunkat  
 Mellyre nézve ha van cbbe a' szobába  
 Ollyan fiu vagy lyány a' ki már magában  
 Járkálni tud ; adják fel az oskolába  
 Hogy ithon köszvényes ne legyen a' lába  
 A' mely dologra hogy jobban rá léphessünk  
 És instantziánkért ki ne nevetessünk  
 Ollyan útát módót tsinállyunk s' keressünk  
 A' melly által erre mindent rá vehessünk  
 Kezd el azért Clio folytasd beszédedet  
 Indítsd a' szóllásra szaporán nyelvedet  
 Beszéld el mi bántya szerelmes szivedet  
 Miért hajtod ollyan búnak a' fejedet.  
*Larvatus.* Azon búsúl hogy a' mészáros kuttyája egy szál  
 gyertyát el nyelt igyál ki a' s . . . . bül

6°. *Clio.* Egy szükséges dolog a' kis gyermekeket  
 Mihelyt a' szóllásra indítyák nyelveket  
 Olly módon nevelni hogy gycngé eszket  
 A' Tudományokra adják s' értelmeket  
 Ahoz képest mindjárt Scholába járatni  
 A' jó tanítókkal híven taníttatni  
 Kegyességre 's a' jó erköltsre szoktatni  
 Mihelyt valami kis eszket láthatni

*Larvatus.* Nem szoktatni hanem szoptatni

*Clio.* Igaz hogy sok jó szülék élnek olly órában

Hogy nem jártathattyák fiokat scholában  
 De ha nem volnának restek e' munkában  
 Lehetne meg tettzik a' mint e' példában

*Larvatus.* Mi tettzik a' désába hiszen nem üthettz ki a'  
 nyers fába<sup>1</sup>

*Clio.* Vala egy Saturnus Király régenében

A' ki hogy fiai királyi székében

Ne üllyenek mindjárt éltek kezdetében

El nyelte éhel holt gyomra üregében

Melly dolognak midőn kedves felesége

Mind halálíg volna dühös ellensége

Hogy már egy fiának lehetne mentsége

Mire viszi ötét gondos eszesége

Tudnillik a' midőn Jupitert el szülte

E szülött magzattyát annyira bctszülte

Hogy addig nem vala se nyugta se ülte

Mig kedves szülöttét szemlélte körülte

Hanem mig az Ura járta az országot

Visgálta szemlélte a' széles világot

Hogy már meg tarthassa ezt a' kis virágot

Addig othon tsinált illyen tsalárdságot

*Larvatus.* Boszorkányságot

*Clio.* Hogy egy darab követ szépen be polázott

A' mint tsak lehetett gyoltsal fel ruházott

Kendővel kötővel ingel ki tzifrázott

Pántlikával 's mással ki tarka barkázott

S' a' midőn az Ura haza jött úttyából

Viszsa tért sokáig tartó futásából

Mivel még fel nem költ a' gyermek ágyából

Ezt vetette néki enni haragjából

<sup>1</sup> E sor eredetlíg így hangzott: Mi tettzik a' gatyában hiszen  
 nints neked gatyád.

- Azomban a' fiút más felé iktatta  
 Az óriásokkal erdőben tartotta  
 Kikkel a' dobokat mindég ropogtatta  
 Mikor a' kis gyermek az annyát siratta  
 Azért hogy Saturnus a gyermek sirását  
 Meg halván más felé a' gondolkozását  
 Ne venné, s' ekképen annak maradását  
 Ki tsinálná 's látná élte ragyogását  
 E bádjaztya az én szomorú szívemet  
 Ez epeszi búval mind a' két szememet  
 Ki ne szánna azért most méltán engemet  
 Ki ne halgatná meg gyászos beszédemet  
*Larvatus.* Be nagy panaszod van tám fejrhez [így] mehetnél<sup>1</sup>  
 7<sup>a</sup> *Calliope.* Már én tudom hová tzéloznak szavaid  
 Mit akarnak szólni gyenge ajakaid  
 Mi dolgon hánykódnak gondolkozásaid  
 Mitsoda árbotz fát mozgatnak vállaid.  
 Tzélozás van a' te sima beszédedbe  
 Más dolog nem a' mit beszélsz van eszedbe  
 De igen frissen foly a' pulsus testedbe  
 Midőn illy dolog van igyekezetedbe  
 Tudnillik Saturnus neked időt téssen  
 A' melly minden dolgot megemészt egészen  
 E lesz hát értelme mesédnek egészen  
 Ha talám beszédem unalmas nem léssen  
*Larvatus.* Tsak az ebet el ne ereszd a' lántzáról deakúl  
 el-ne f... d magad  
 8<sup>a</sup> *Mnemosine.* Mond el galambom mond mit akarsz mondani  
 Szólly ha szerettz engem és akarsz szólani  
*Larvatus.* Oh édes galambom tapogasd meg a' tzombom  
 jobb ám ez a' nyúl husnál, majd én is viszsza adom a kőttsönt.  
 Dulcius est melle pectus tractare puellae  
 Édesebb a méznél szép lyán tsetsit fogni  
*Zingara.* Kődökin ?  
 Derekalynak volna az jó piros Urfi  
*Larvatus.* Igaz é a' hugám aszszony  
*Calliope.* Már tsak el végezem a' mihez kezdettem  
 Félbe nem szakasztom a' mit számra vettem  
 Én a' példázathoz illy formán vetettem  
 Ha a' Clio szavát helyesen értettem  
*Larvatus.* Ne fély ne ha el akadsz majd én is segítlek ütni  
*Mnemosine.* Igen jól kezdetted a' magyarázatot  
 A'mellyre akárki ha reá halgatott  
 Nem tehet ellene egy tsep kifogást is  
 A' mi hát hátra van végezd el még azt is  
*Larvatus.* Úgy úgy biztasd a' kutya-is jobban ugat ha huszittyák.  
*Calliope.* A' Saturnus a' ki gyermekit meg-ette  
 Kedves felesége mihelyt el-szülhette  
 A' mostani idő a' veszett születte  
 Melly szük volta mia eztet tselekedte  
 Hogy az Oskolától sok szép gyermekeket  
 Kik othon heverve töltik idejeket  
 El-rekesztett, 's mint egy megette ezeket  
 Hogy nem folytathatták lelki életeket  
*Larvatus.* Ejnye be találtad szarva közt a' tőgyit  
 Harapnád ki a' kis kutya tőki vógit

<sup>1</sup> Eredetileg: Be nagy panaszod van tám nem ropog a t... d vagy fel akadt a' vized, vágass arany eret majd el indul.

Tudnak-is ám azok a' lelki élethez  
 Mint a' vén<sup>1</sup> kotlós tyúk a' gatyá ülethez  
 9<sup>a</sup> *Euphrosine*. Mind igen igazak a' te beszédeid  
 Nem tők észtl jöttek szép feleleteid  
 Igen meszsze látók két szőke szemeid  
*Larvatus*. Mint a' füles bagolynak a' melly éjtzaka jár.  
*Euphrosine*. Jó tsetset fogdosnak valaha kezeid  
*Larvatus*. Azt azt már azt magam-is szeretném fogdosni kívált  
 ha valami domború farú Lyán volna  
*Euphrosine*. Mert a' szükség miá sok szegény atyáknak  
 Úgy hasonlóképen sok jámbor anyáknak  
 Nem volt abba modjok hogy tsak 10 petáknak  
 Fülét fogták volna (nem hogy aranykáknak)  
 A' mellyen fioknak egy pár tsizmátskára  
 (Minthogy még tél-is volt) vagy egy sipkátskára  
 Szert tehettek volna hogy így Oskalára  
 Fel küldhették volna a' magok javára.  
 De már ez a' kérdés hogy kell orvosolni  
 Ezt a' fogyatkozást, 's hogy kell ki gondolni  
 Azt a' módot ; (valymi illő meg-fontolni  
 Mivel ebből igen nehéz kigázolni)  
 Hogy miként járjanak el sok fiak scholába  
 Az időnek ilyen szörnyű szűk voltába  
 A' midőn sem padon sem a' kamarába  
 Nintsen mit vetniek az éh tarisznyába  
*Larvatus*. Nyallya a' talpát mint a' medve télben nem éhezikmeg.  
 10<sup>a</sup> *Climene*. Igen jó az öreg mindenkor a' háznál  
*Larvatus*. Ha egy tsepp esze sints is  
*Climene*. Leg alább többet ér egy akasztott váznál  
 Bizzuk azért eztet az öreg apóstra  
 Mint már az illetén bajba járatosra  
*Larvatus*. Hol van kend öreg Apó égetni viszik kendet  
*Climene*. No öreg Apótskám mit vethet a' fontra  
 11<sup>a</sup> *Pater*. Ne bizzátok már azt ilyen aggott tsontra  
 Ti még Ifjak vagytok frissen foly véretek  
 Én már az illyekről szólni se szeretek  
*Larvatus*. A' vén ketske-is meg-nyallya a' sót  
*Climene*. De mi mint apánktól tsak kelmedtől várunk  
 Feleletet, tudjuk benne nem lesz kárunk  
*Pater*. No majd meg mutatom a' magam fiain  
 Az eb ágyából lett hunder gaz fattyain.  
 Igaz a' Saturnus okos felesége  
 A' kinek igen nagy vala eszessége  
 Egy kis útát nékünk már ebbe mutatott  
 A' melly által a' ki akart tanulhatott  
 De nékünk tsak ugyan egy kitsit más képen  
 Kell a' gyermekünket meg-tartani épen  
 Az az hogy a' lelki éltek meg-maradjon  
 A' szűk idő miá melly most rajtunk vagyon  
 Vessünk mi is követ e' sovány időnek  
 Miként Saturnusné a' meg őszült főnek  
 Az az fel se vegyük az idő szűk voltát  
 Hanem gondollyuk meg az Isten jóvoltát  
 A' verebeket is a' ki úgy táplállya  
 Hogy azt a' természet bámúlva tsudállya  
 A' midőn azok sem szántanak sem vetnek  
 Még is az Istentől meg elégítettnek

<sup>1</sup> E szó helyén előbb *rosz* állottt.

Bízzuk azért mi-is Istenre magunkat  
 Fiainkat 's minden némű jószágunkat  
 Zörgessünk a' jókért néki könyörgéssel  
 Keressük szent színét szívbeli kéréssel  
 Így el jártathattjuk kedves magzatinkat  
 Az Oskolába, mint legjobb jószáginkat.  
 No édes fiaim álljatok már elől  
 Egyitek jobb kezem másitok bal felől  
 Ha már fel-köttetek mindjárt meg-mosdjatok  
 Meg-fésülködjetek s' úgy imádkozzatok  
*Larvatus.* Be szent az öreg a' boros kantsó mellett  
 Addig addig nyögött, egy egeret ellet  
 12<sup>a</sup> *Filii* 1. Meg-is fésülködtünk már meg-is mosdottunk  
 Már Miatyánkot-is az elébb mondottunk  
*Pater.* Mennyetek fiaim hát már Oskolába  
 Ne[sz]tek egy kis kenyér az éh tarisznyába  
 13<sup>a</sup> *Filii* 2. Hogy mennyünk el- mikor meg-fázik a lábunk  
 Se szűrünk se tsizmánk se pedig nadrágunk  
*Larvatus.* Epen ma vette el két lónak a' szarvát a' hideg  
*Pater.* Tavasz van már mezitlább-is el-mehettek  
 De nekem biz itthon nem-is korhelykedtek  
*Filii* 1. Istenem hogy mennyünk mezitt lábba a' sárba  
 Hiszem majd rá érünk még az egész nyárba  
*Larvatus.* Majd el-visz a' szolgáló a' puttonba hogy a' lábatok  
 meg ne sárosodjék.  
*Pater.* Nem kutya születtk nekem most mennyetek  
 A' mint parantsolom úgy tselekedjete  
*Filii* 2. Jajj jajj Apám Uram itthon hadd maradjunk  
 Mert ki tsúfolnak hogy illy rongyosok vagyunk  
*Pater.* Nem kurvazanyátok, ott egy mást gúnyolni  
 Nem szabad annyival inkább meg tsúfolni  
 Azért van a' Mester hogy azt ne engedje  
 Hanem az ollyakat meg-verje meg-fedje  
*Filii* 1. Bizony de minket-is ha panaszra megyünk  
 Kegyetlenül meg-vér; ugyan hát mit tegyünk  
*Larvatus.* Hazudtok üssön meg a' kő benneteket  
 Ki tsábitott immár ezzel el-titeket  
 Ne higye kend apó hazud a' ki mondja  
 Matska lába közzül szabadúlt bolondja  
 A' jég hátán soha ollyan ember nem kell  
 Mint a' mi Mesterünk úgy hidje kend ezt el  
 kivált mikor alszik  
*Pater.* Nem kurvazanyátok ha jók lesztek nem bánt  
 Ha meg-vér-is árkot hátatokon nem szánt  
 Hozd elő szolgáló a' puttont tedd bele  
 Őket. 's oskolába egybe lódully vele  
 Puttonba mennyetek szaporán hunderek  
 Mert a' nadrág szíjjal egybe rátok verek.

*Valedictio.*

Meg engedjete már ha vétettünk  
 Ellenetek ha mit tettünk  
 Köszönnyük mi-is szívességeteket  
 Isten szeressen titeket  
 Minden jóval e' Világi éltetekbe  
 Végre vigyen a' Mennyekbe.

Finis.

## III.

## Lusus ad alliciendos Musas futuros.

*Praecursor.*

Ellyetek egyenként sok időig az Urba fejenként  
Légyen az Úr veletek tartsa kezén fejetek

\* \* \*

Én vagyok a' Músák hír mondó követtyek  
A' kiknek általam ez az izenettyek  
Hogy mindjárt meg-fognak jelenni nálatok  
Nem vonogattyátok ha tóllök vállatok  
Kérnek hát előre általam titeket  
Vegyétek kedvesen az ő személyeket  
Én pedig maradok hűséges szolgátok  
Vigyázzon tovább is az Úr ti reátok.

\* \* \*

in itinere

*Larvatus.*

Az én kintsem arany töke  
Szebb a' barna mint a szőke  
A szőkétől veszek vámot  
A barnára tartok számot  
De én tellyes életemben  
Nem háltam barna személlyel.

O. mihi praeteritos referat si Jupiter annos  
Meg-érem még azt az időt  
Könnyű kapni só töröt  
Hajja tzitza kukoritza édes lelkem Katitza  
Dinom dánom káka tő koró billentyűje<sup>1</sup>  
Az orrodnak kis Katinál vagyon a' kesztyűje  
Esurio mendikas ha meg szorul tormát ás  
Ampulla tsets amuletum kulats hopp hopp

*in Domo.*

Akaka bakaka trüts komám aszszony  
Ik vok mox stindirindi konklajo  
Kis ház mellett nad ház,  
benne lakik ed kis Lán,  
nem az a' piszkos, nem az a' motskos,  
az szeretik én.  
Soha se láttam szebb musikát mint a kulats kotyogás  
Jó duda a' betegesnek a hortyogás  
Teritted alám a' nyeged ha nincs majd leszsz meleged.  
Majd el is felejtem húzd rá musikus hopp hopp..  
Ide tekints nem oda nézd e Legényt kitsoda  
Húgom aszszony talám Venussal határos  
Olyan piros mint az új hús garajtzáros  
Hogy hamarébb eszre nem vettem be káros  
Ha hármas a' tántz úgy jó a' tsók ha páros

*Pro salute.*

O! sempiterne Bacche qui humanam societatem in bibendo constituisti, ad sis nobis propitius, ut quae capita hesterna computatione ad gravabantur hodierna leventur per pocula poculorum.

A' köpötzi pohár, a kröppöly vakaró  
A' fogat piszkálni igen jó a' karó

<sup>1</sup> E dal dallama megjelent az Ethnographia 1913. 295. lapján.

*Prosit.*

Száz esztendő's kan verebnek hadrul a s . . . e  
igyal belöle.

*Introitus ad not. Belgrad etc.*

Víg nótára musák indullyatok  
Arra az időre jutottatok  
Mellybe tábort járhattok  
Sereget újjat verbuválhattok  
Tegyünk próbát itten is  
Seregünkel gyerünk el ezenn is  
Ez Háznak lakosi tölletek pardont kérünk  
Tudjuk meg is nyerjük mert ollyaknak esmérünk  
Kikbe a' szeretet Hadnagy nagy nagy —

*Dux.*

Mi végre kívántunk bé jönni hozzátok  
Nem kétlem jó szülék hogy már ne tudnátok  
De még is hogy újra jobban meg tudjátok  
Imé rövideden el-mondom, halljátok.  
Kisded seregünket mi szaporítani  
Egy két új másával akarjuk toldani  
Kérünk azért hogy ha nem fogunk ártani  
Ne tiltsátok közzénk fiatok állani  
Jósi Pista Jankó parolát tsapjátok  
Szűz markomba, osztán oskolát járjatok  
A' suton az üstbe ne kandikályatok  
Meg köszvényesedik itthon a' lábatok  
Nints szebb dolog semmi mint az oskolába  
Járni a' gyermeknek még gyenge korába  
Mert osztán olly serény leszen e' munkába  
Hogy még éjjel is azt tselkeszi álmába  
*Larv.* A' Disznó is makkal álmodik.  
*Mater.* Nézzed tsak te Leány a' kert ajtajából  
Jönnék é a' fiuk már az oskolából  
*Ancill.* A'mint hallom nekik épen most tsengetnek  
*Larv.* Könnyen gyógyúl a' kit borral kenegetnek  
Píped támadt, mutasd, le veszem én szépen.  
*Mater.* Jaj te mit adjak hát a' fiamnak enni  
Nem tudtál a' tűzhöz egy kis vizet tenni  
Tudod hogy mihelyt jön azt mondja ehetnék  
Nintsen pedig a' mit fogára vethetnék  
*Ancill.* Míg készül valami vára kozzon ő is  
*Larv.* Tubákolsz? van nekem pixisem kettő is  
*Puer.* Bonam precor Matri Dominae vesperam  
Édes anyám aszszony ehetném ihatnám  
*Mater.* Igyál fiam ott van a' víz a' korsóba  
*Puer.* Ugy de ehetném is sz . . . m az orsóba  
Mér nem teszi kend le mikor haza jöttem  
Déltől fogva ételt tudja kend nem ettem  
*Mater.* Eb ágyábúl esett hát még ollyan rútat  
Mondasz? mindjárt egybe ki adom az útat  
*Puer.* Oh Istenem mikor én igen ehetném  
Bárcsak egyszeribe a számba tehetném  
*Larv.* Edd meg a' négy lábú halat a'melly ugat  
*Mater.* Mindjárt fiam mindjárt, vára kozz egy kitsit  
*Anc.* Agygyék az aszszonyom neki egy kis tsitsit  
*Puer.* Né ugass ennéd meg a' matska takartat  
*Larv.* Martad

- Mater.* Mindjárt az apád is hazajön majd eszel  
Addig el készítem azután le fekszel
- Pater.* Feleségem egy kis lőrét be meg innám
- Puer.* Bonam precor Patri Domino vesperam
- Pater.* Sokáig ilyl fiam hozd el tsak a kantsót
- Mater.* Hallottad é fiam apád mit parantsót?
- Puer.* Fogja Apám Uram köppentsen kend bele  
Azután hadd hozza ez a dajna tele
- Pater.* Hát egy kis ételed van é feleségem  
Hadd eszem az után alvás leszsz a' végem
- Mater.* Már tálalom, hogy ez a' hunder gyerek is  
Ne nyifogjon ; alig várhattam eddig is
- Mendicus.* Szerentsés jó napot kívánom kigyelmeteknek, a' mivel az Ūr Isten meg áldotta Kigyelmeteket segítse meg kigyelmetek a' szegény világtalant a' ki sem eget sem földet nem tapogat. Istentől veszik kigyelmetek mind ezen a' világon mind a' másikon jutalmát.
- Músa 1.* Fogja meg kend öreg ezt a' fejár garast
- Mend.* Fizesse meg az Isten mind ezen a' világon, mind a' másikon, legyen el tett kintse meg terített asztala.
- Larv. 2.* Ugyan öreg apó hány az esztendeje  
Nem mostani lehet mert turhos a' feje
- Mend.* Edd meg tsak azt, a' mit én eddig meg ettem  
Pilátus matskája leszsz majd mellettem
- Larv. 2.* El hiszem, de még is kend lenne a' kannya  
1. Majd le esik kennek kintsem a' buffannya
- Puer.* Már bizony jól laktam de majd is tanúlok  
Azután a' meleg ágyba le vonúlok  
In necessarium malum te szolgáló
- Larv.* Kösse be a s . . . d j . . á t a' pók háló.
- Puer.* Da huc meum librum, elébb hova tetted  
Az asztalt szuszogva mikor terítetted ?  
Hic est hic est itt van hadd kereseim tsak meg  
A' letzkémet, no te liber most tsak bak meg  
Ancilla roszz villa, hagena nyakba kötő orvosság, ájtova  
víz innom bor
- Laudatrix.* Sok kén ilyen derék szorgalmatos gyerek  
Mellybe illyet találl ritka az a' berek
- Musa 2.* Mind illyen az a' ki a' mi sergünkbe  
Be áll mert azt tartjuk mi a' mi keblünkbe
- Laudatrix.* Ha tudnám hogy az én fiam illyen lenne  
Nem nyugodnám míg a' Scholába nem menne
- Caminarius foris.* Hej guzlina tsi matze komenz matatz.  
*in Domo.* Hát én mi meg vagyom nízik ken szemembe  
Minek van ez a' vas az enyim kezembe  
Lábtom meg támasztom meg vakarom fejit  
Tsinosan meg seprem odalát tetejit  
Mindjárt olyan bölts leszsz olyan szorgalmatos  
Nem leszsz makats-mérges, nem leszsz akaratos<sup>1</sup>
- Larv.* Vakarnád meg a' ló s . . . t az orrodal  
Tüzes nyárs dámázzon a' kormos faroddal
- Cam. elat*
- Puer.* Már tudom a' letzkém, el megyek tsutsúlni.  
Majd reggel még jobban meg fogom tanúlni ;  
De aszszony anyámtól még egyet instálok  
Tudniillik, ha méllyen aludni találók  
Kóttson fel a' kakas második szavára  
Hogy Jósinak bot ne szállyon a' hátára

<sup>1</sup> Eredetileg: Nem leszsz mint úkeme olyan akaratos.

- Mater.* Jó lesz édes fiam, fel fogunk költeni  
Ha el nem talállyuk alva felejteni
- Puev.* Nojszen tsak engemet ötkor köttsenek fel  
Tudom a' Precesről úgy nem maradok el
- Laud.* Tsak ritkán láttam még ilyen jó gyereket  
Ez úgy tartom szopott vénusi tsetseket  
Hogy ilyen nagy kedve van az Oskolához
- Larv.* A' borjú örömet fut maga annyához
- Mnemosine.* A' kiket én tartok két gyenge tetsemen  
'S nevelek ama szép zöld Pimpla Hegyemen  
Azok nem felejtnek soha el engemet  
Mindenben keresik énnékem kedvemet
- Larv.* Szeretnék kedvedbe én is babám lenni  
Veled egy tál túrós derejéből enni  
Kukurikó, kukorikó, etc.
- Puev.* Édes anyám aszszony hallok a' kakas szót  
Köttse fel, hadd gyújtson gyertyát a' szolgálot  
Hadd ötözzem én fel 's mennyek oskolába  
Nem szeretnék botot kapni bolondjába
- Pater.* Ej fiam a' kakas most elő álomra  
Szóllott, még van időnk a' nyugalomra  
Majd fel kötelek én téged öt óraker  
Ha akkor kelsz is fel fel mehetsz még jókor
- Mnemosine.* Ha én nevelhetném sok aszszony magzattyát  
Édesdeden enné mindenki falattyát
- Larv.* Nyalom az ajakad le folyó harmattyát  
Én is meg tudnám már az ollyat betsülni  
A' ki sírás nélkül az ölbe tud ülni
- Vigil.* Ötöt ütött már az óra  
Gazda hallgass ezen szóra  
Két óra múlva hajnallik  
Már én többet nem talpallik
- Larv.* Nem ellett még borjút ez a szürke nyeged<sup>1</sup>  
Jó szerentséd hogy új-helybe nem vót veled
- Puev.* Jaj már a' Bakter is kiált öt órára  
Majd oskolába nem érek akkorára  
Mikorra precesre fongak énekelni  
Istenem mit fogok már én majd mívelni
- Pater.* Oh fiam ne búsúly még addig kétszeris  
El érsz könnyen, alszik még most a' Mesteris  
Gyújtsd meg te szolgáló a' gyertyát szaporán  
Hadd kellyen fel Jósi 's mehessen fel korán
- Puev.* Adjál vizet Ersza hadd mosdjam meg szépen  
Hogy piszok ne lássék ezen a' szép képen  
Én fel köttem én ágyambúl mint én testi koporsómból  
nem a' nagyszemű Jupiternek nevében  
Édes anyám aszszony már egy kis kenyeret  
Adjon tarisznyámba ha engemet szeret  
De még valamit is adasson melléje
- Mater.* Jó leszsz egy kis vajat tétetek beléje  
Eredj te szolgáló hozz egy kanál vajat  
De a' deubenbe ne hullassad a' haját
- Ancill.* Itt van már a' vaj is, meg éred é vele
- Puev.* Add hamar hadd tesztem tarisznyámba bele.
- Musa 3.* Mind ilyen az a' ki mi közinkbe be áll  
Ha a' szülék esze kárt benne nem tsináll  
Ne féllyetek tehát idadni magzattok  
Ha van, de ha nintsen úgy meg botsássatok

<sup>1</sup> E szó helyén eredetileg *köpenyeg* állott.

*Concl.* ad Már Belgrád etc.

Meg nyertük mit akartunk  
 És már attól sem tartunk  
 Hogyha valamit vétettünk  
 Mellyel ártalomra lettünk  
 Meg engedtek.

[Sárospataki főiskolai énekkari kótatár 1787—1792-ből. 426—433. lap.]

HARSÁNYI ISTVÁN.

## ORMÓS LÁSZLÓ ÖNÉLETRAJZA.

Csicseri Ormós László (1814—1844), az Athenaeum körének egyik fiatalon elhunyt költője, különösen Sárospataknak a harminczas években élénk irodalmi életében játszott nagy szerepet.<sup>1</sup> Ő szerkesztette a Parthenont, melyben Erdélyi János első munkája, a *Derse cz.* költői elbeszélés is megjelent; Szemere Bertalan után pedig 1833-ban personalisa volt a Nándori táblának<sup>2</sup> s ő szerezhetette azokat a distichonokat, mikkel az ifjúság Szemere Bertalan érdemeit akarta megörökíteni.<sup>3</sup> Tagja volt a *Nyelvmívi Társaságnak* is.<sup>4</sup> Már ez időben összeköttetésben állt Bajzával<sup>5</sup> és fölkereste levelével Kölcseyt is.<sup>6</sup> Ügyvédi vizsgáját 1838 szeptemberében kitűnő eredménnyel tette le<sup>7</sup> és csakhamar feltűnt költeményeivel Patak-nál távolibb körökben is. Így ismerhette meg Ormós Zsigmond, távoli rokona, a ki ez időben egy kiadandó regényéhez előfizetőket gyűjtván, levélben őt is megkérte ilyenek szerzésére. Ormós László válasza azért érdekes, mert a költő önéletrajzát közli benne; ezért közöljük egész terjedelmében. Bevezetésül még csak arra a kegyeletre utalunk, melylyel fiatalon elhunyt költőtársa iránt Tompa Mihály, Kerényi Frigyes és Berecz Károly is viseltetett.<sup>8</sup> Költészetének méltatása e helyen nem feladatunk.

Az önéletrajzot is tartalmazó levél a Délmagyarországi Tört. és Rég. Múzeum-Társ. tulajdona.

*Sárospatak. 20<sup>k</sup> Május. 1840.*

Kedves Sigmondom,

Folyó holnap' 10<sup>kén</sup> költ, 's hozzám intézett atyafiságos leveled, szokatlan örömmel, ritkán élvezhető kedves érzéssel lepett meg. Egy új bizonyosságát látám e' levelben feltűnve az emberi természet indulatai' legnemesbikének, a' szeretetnek, 's ezzel közvetlen kapcsolatban álló bizodalomnak, — melly minden anyagi érdek,

<sup>1</sup> Rövid életrajzát l. Szinnyei, Magyar Irók, 9: 1381—1382. h.

<sup>2</sup> Sárospataki Füzetek (szerk Horváth Cyrill) II: 222. l.

<sup>3</sup> Közölve Sp. Füz. II: 223. l.

<sup>4</sup> Nagy Sándor, Tompa isk. pályája. IK. 1908. 298. l.

<sup>5</sup> L. Bajza összes művei (Badics) VI. 473. l.

<sup>6</sup> Kölcsey munkái (Angyal) X. k.

<sup>7</sup> IK. 1901. 208. l.

<sup>8</sup> L. Váczy, Tompa Mihály életrajza. 44. l.